По конфіскаті. — Наклад другий!

Ч. 79. Львів, второк 30 мая 1922. Почтову належність оплачено гуртом. Рік 1.

ГРОМАДСЬКИЙ ВІСТНИК

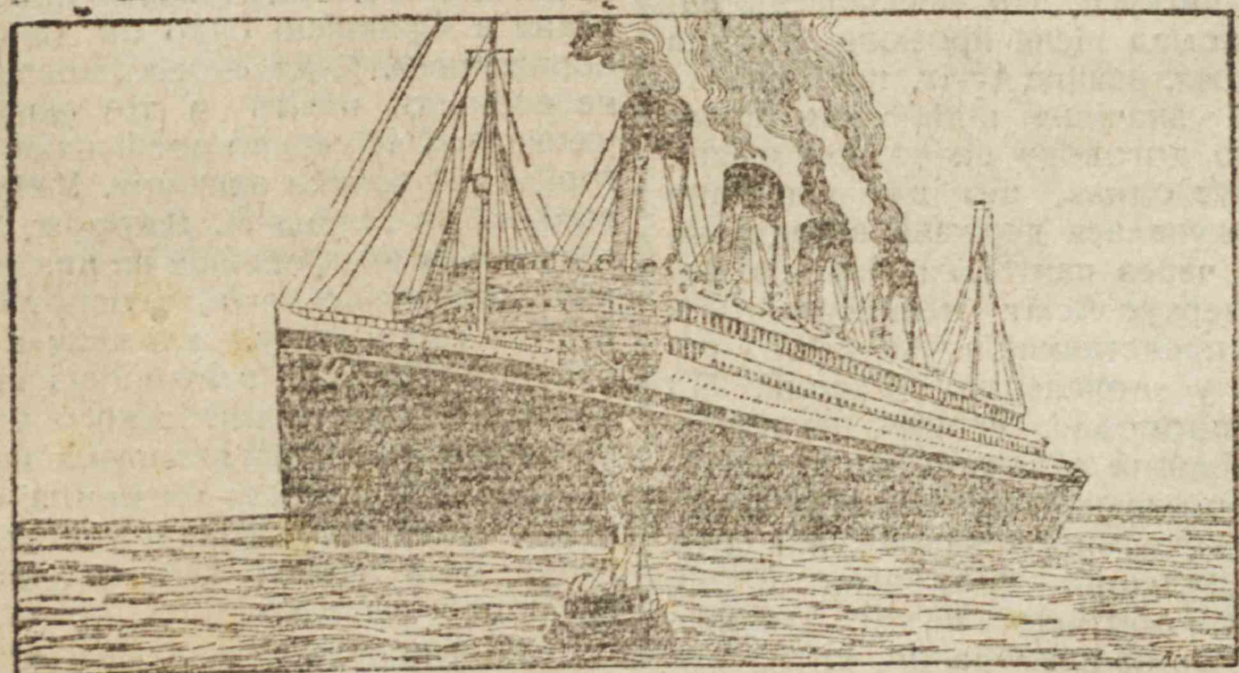
ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 1000 М за границею: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 лірів, Швайцарії 5 фр. шв., Німеччині 75 марок, Чехословаччині 25 корон ч., Болгарії 50 левів, Румунії 50 лей, Австрії 1400 корон. Зміна адреси 50 марок польських.

ОГОЛОШЕННЯ: Рядок дрібного друку або його місце в рубриці „Оголошення“ 50 М., в „Надісланім“, в „Оповістках“ і некрольоги 75 М. Між новинками і в редакційній части 150 М., на першій стороні 200 М. За дрібні оголошення 15 М від слова: товстим друком подвійно. В неділі і свята 50% дорозче.

Виходить о годині 7. рано.

Один прим. 40 Мкп.

РЕДАКЦІЯ, АДМІНІСТРАЦІЯ й ЕКСПЕДИЦІЯ: ЛЬВІВ, РИНОК ч. 10

Східна Галичина на міжнародній конференції в Ґенуї.

(Офіціяльний комунікат з Президії Української Національної Ради Східної Галичини.)

Найвища Рада Мирової Конференції, що зібралася в Кан (Cannes) 6. січня с. р., постановила скликати Міжнародню (економічну) Конференцію до Ґенуї. Головним завданням сеї конференції мали бути справи: економічної відбудови територій знищених війною, як також поладнання відносин між народами Европи на основі дійсного мира.

Наслідком сього звернулася Українська Національна Рада Східної Галичини представленням з 21. лютого с. р. до великих держав антанти як суверена Східної Галичини і органу скликуючого міжнародню (економічну) конференцію до Ґенуї з просьбою: допустити її делегатів до конференції, в ціли предложення інформацій і домагань населення в справі відбудови території Східної Галичини

Опісля нотою з 7. квітня с. р. звернулась Українська Національна Рада до міжнародньої конференції, що зібралася в Ґенуї дня 10. квітня с. р. та вказуючи на державноправні обставини, в яких находиться Східна Галичина — просила міжнародню конференцію, щоби вона розважила справу вислухання делеґатів Української Національної Ради Східної Галичини.

Делеґація Української Національної Ради Східної Галичини, відпоручена президентом д-ром Евгеном Петрушевичем, прибула до Ґенуї під проводом д-ра Костя Левицького і тут письмом з 12. квітня с. р. предложила міжнародній конференції, як також зібраним делеґаціям держав, заступлених на конференції: меморіял Української Національної Ради Східної Галичини з 8. квітня с. р., в котрім по- [illegible] відоме узасаднене домагання *) До сього меморіялу долучено основний елябора: про економічне становище Східної Галичини і її значіння для відбудови Европи, зладжений нашими знавцями під руководом професора д-ра Степана Рудницького.

Увійшовши в зносини з делеґаціями держав, заступлених на міжнародній конференції, виладила наша делеґація в Ґенуї три доповняючі реферати: Про засоби сирівців у Східній Галичині (18. квітня с. р.); про транспортові відносини у Східній Галичині (21. квітня с. р.) і докладний реферат: про відносини нафтового промислу (26. квітня с. р.), та передала сі реферати відносним комісіям міжнародньої конференції. Тут належить піднести, що наші меморанди і еляборати незвичайно добре визначувалися супроти матеріялів предложених иншими делеґаціями.

Коли перша (політична) комісія міжнародньої конференції в Ґенуї почала заниматися наладженням міжнародніх відносин на Сході Европи, тоді наша делеґація внесла 24. квітня с. р. представлення до тоїж комісії, вказуючи на те, що без вирішення правно державного становища Сх. Галичини неможливо приступити ані до економічної відбудови сього краю, ані до консолідації міжнародніх відносин у першім етапі Сходу Европи.

Та коли дійшло до відома нашої делеґації, що чехословацький міністер д-р Бенеш мав предложити англійському премієрови Льойду Джорджови плян розвязки східноевропейського проблєму, та що на основі сього пляну Польща мала би одержати суверенні права над Східною Галичиною, наділивши її автономією (?), то зараз 3. мая с. р. внесено до премієра Льойда Джорджа рішуче застереження проти такого пляну

*) З цензурних оглядів пропускаємо текст того домагання. Ред

Опісля в дні 10. мая с. р. зібралися представники великих держав, що скликали міжнародню конференцію до Ґенуї, та признали леґітимацію Української Національної Ради Східної Галичини і її президента д-ра Евгена Петрушевича і установленого уряду, як також — розваживши предложені ґенеральним секретарем конференції представлення нашої делеґації, постановили підняти справу державного становища Східної Галичини до вирішення і переказали її першій комісії, зглядно субкомісії міжнародньої конференції в Ґенуї. При тій нагоді ствердив англійський премієр Льойд Джордж, що поладнання сеї справи є конечне і негайне в інтересі національної справедливости та консолідації відносин на Сході і мира в Европі.

На отсю постанову відповіла наша делеґація письмом з 12. мая ц. р. до президії першої (політичної) комісії, в котрім звернено увагу комісії на ті державно-правні обставини, в яких находиться Східна Галичина

Так дійшло до цього, що наша делеґація мала бути вислухана і справа державного становища Схіної Галичини мала бути остаточно вирішена при вирішуванню ґарантійного мирового пакту, на міжнародній конференції в Ґенуї.

Але тимчасом відповідь совітської Росії і України не вдоволила політичної підкомісії і тому справу уладження відносин до совітської Росії і України (довги, кредит і приватна власність чужинців) як вихідну точку нарад конференції в Ґенуї відложено до окремої конференції експертів в Газі. Та наслідком сього погодженося прийняти провізоричний пакт неаґресії (перемиря) на час семи місяців і закінчити конференцію в Ґенуї.

А домагання польського міністра п. Скірмунта, щоби затвердити границі договору рижського з р. 1921, не допущено навіть до нарад комісії.

Супроти такого висліду міжнародньої конференції в Ґенуї зібралися 16. мая ц. р. великі держави, що скликали сю конференцію та послідовно на предложення англійського премієра Льойда Джорджа, ствердили, що наслідком відложення ґарантійного мирового пакту також вирішення справи Східної Галичини відкладається на короткий час, та стверджено, що в означенім речинці семи місяців ма-

ють бути створені умови до заключення гарантійного . мирового пакту. Отсе значить, що в тім речинці припадає також вирішення справи Східної Галичини, так як з кінцем семого місяця виходить тимчасове перемирє (Non aggression Pact), та до того часу мусять бути устійнені границі, як конечна умова до заключення гарантійного мирового пакту. Се висказали в часі нарад: премієр англійський Льойд Джордж і італійський міністер закордонних справ д-р Карльо Сканцер.

Наша делєгація вважала за вказане перед закінченням нарад конференції в Ґенуї внести представлення на руки президента конференції д-ра Факти, щоби в отсім моменті, коли вже признано потребу вирішення нашої справи — компетентне міжнароднє тіло в можливо найкоротшім часі приступило до остаточного вирішення державного становища Східної Галичини.

На потребу негайного вирішення справи Східної Галичини вказав також голова совітської делєгації п. Чічерін, на останнім пленарнім засіданню конференції в Ґенуї (19. мая с. р.).

Коли до сього візьметься під увагу акцію пропаґанди нашої делєгації і приєднання міжнародніх делєгацій для нашої справи, як також заінтересовання преси головних держав Европи, зокрема: італійської, англійської, французької і німецької, то годиться ствердити, що з нашого боку успішно використано міжнародню конференцію в Ґенуї.

В часі нарад міжнародньої конференції в Ґенуї прибув там в другій половині квітня ц. р. президент Української Національної Ради Східної Галичини п. д-р Евген Петрушевич, щоби безпосередно переконатися про становище конференції до нашої справи.

До делєгації Української Національної Ради Східної Галичини належали: пп. д-р Кость Левицький, д-р Степан Витвицький, Ернест Брайтер, д-р Степан Рудиицький і о. Йосафат Жан.

До помочі делєгації прибули до Ґенуї, на час конференції також члени нашої надзвичайної місії з Риму.

Відень, 24. мая 1922.

Голод на Великій Україні

Лист Ц. К. У. С. Д. Р. П. до соціялістичних орґанізацій світу

Шановні Товариші!

Неурожай, а ще більше причини політичного характеру, звязані з повною руїною народнього господарства політикою російських большевиків-окупантів, привели до нечуваного голоду на Україні.

Положення голодних на Украні гірше, ніж в Поволжі. Представник АРА проф. Гатчисон, обїхавши Запоріжжя, заявив, що „страхіття Поволжа нішо в порівнанню з тим, що він бачив тут" (Кременч. „Известия" 17 січня 1922).

Представник Нансена на Україні Квіслінг ще 22. лютого 1922 р. телеграфував до Женеви з Катеринослава:

„Вісім міліонів людей голодує на півдні України. З них 2 і пів міліонів абсолютно не мають що їсти. Другі 2 і пів міліонів мають до їдження тільки сурогати, як сіно, сухий бурян і т. и., але не мають ніякої нормальної їжи. Три міліони мають ще деякі запаси, але в такій незначній кількости, що вони дуже скоро переходять до першої і до другої категорії. Треба думати, що до кінця квітня в цих двох катеґоріях буде до 7 міл. людей.

„Біля 700.000 малолітних дітей, які зібрані в державних притулках, одержують не більше, як 1|5 частину нормального раціону через брак харчів. Дитяча смертність до страшного велика. Вона досягає майже 50%.

„На Запоріжжі буквально голодують біля міліона людей. З них 60% є діти. Ширяться випадки канібалізму. Що дня умирають на Запоріжжі десятки тисяч людей. — Худоба і коні майже всі зїджені!"

При максімальній кількости голодних на Україні коло 8 — 9 міл. і в Поволжі коло 18 — 20 міл., на долю України повинна припадати третя частина всеї допомоги голодним. В дійсности на боротьбу з голодом на Україні російські большевики з самого початку не звернули належної уваги. Захоплене голодом Поволжя стало зразу предметом їх справжніх турбот і реальної допомоги. На Україну-ж вони дивилися й дивляться, як на кольонію, інтереси якої повинні приноситися в жертву інтересам московської метрополії. Тут вони провадять свою особливу політику.

Насамперед, замісць допомоги, вони також і в голодних районах збірають продподаток, з якого майже нічого не залишають на Україні. Вже до 30, січня 1922 р. на всій території України було зібрано 61 міл. пудів продподатку. Крім того, Україна дала для голодних 400 ваґонів пожертв. Але всі ці пожертви відправлені з Поволжя, а з 61 міл. пуд. продподатку, протягом трьох місяців (листопад — січень) буде дано двом голодним губерніям (Запоріжжу і Катеринославщині), з населенням коло 3 міл., — тільки 112 ваґонів, Донеччинанеодержала нічого („Вісти", Харків, 8., 18. лютого і 4. марта 1922 р).

До яких убийчих наслідків повинна вести така „пролєтарська" політика, видно з того, що вик. комітет Донеччини в початку січня виніс слідуючу постанову: „Просити Всер. Центр. Викон. Комітет оголосити Донеччину голодуючою нарівні з Повожям, з усіми випливаючими звідсі наслідками" (Бюлетень Центр. Комисии помощи голодащюим при В. У. Ц. И. К.", Харьків, ч. 5—6 22 р.).

Нема сумніву, що голодуючий південь України не одержує тої допомоги, яку має Поволжя. Йому не перепадає майже нічого навіть з тих запасів, які прибувають в чорноморсько-азовські порти зза кордону. З українських портів і через Україну все транспортується на північ. До кінця квітня 1922 р. представники Нансена в чорноморських портах, головним чином, займалися доставкою харчів в Поволжжя.

Положення голодних на Україні погіршується ще тим, що маси ставляться з абсолютним недовірям до окупаційної влади російських большевиків. При істнуванню дійсно народньої. української власти, Україна могла би з успіхом допомогати голодним не тільки в своїх українських районах, але й в російському Поволжі.

Здійснюючи великодержавну політику на окраїнах був. Росії, Московський совітський центр фактично працює проти інтересів не тільки українських, але й російських мас.

В наслідок такої політики положення голодних на Україні доведено до одчаю і з кожним днем все більше погіршується. В той час, як московська „Правда" пише, що в Поволжі положення основно покращало і найгірші часи вже минули, на Україні сама большевицька преса визнає, що без негайної, більш реальної допомоги половина голодних засуджена на неминуче вимирання. („Помощь голодним", Харків, 14|IV. 1922).

Тим більше, що як ствердждує таж преса, види на урожай в південній Україні в цім році ще гірші, ніж в минулому. Вже встановлено вимирання таких центрів, як Одеса, Миколаїв, Херсон і цілий ряд инших міст України. За січень і лютий в Одесі народилося 327 осіб, а померло 4926. (Український Черв. Хрест", Київ, 23. IV. 1922 р.).

Перед лицем соціялістичних орґанізацій всього світу Ц. К. У. С. Д. Р. П. з усією рішучістю протестує проти нелюдської політики російських комуністів на Україні, які навіть в такій справі, як допомога голодним, залишаються непримиримими окупантами, що своєю великодержавною політикою здійснюють задачі російської буржуазії, гублять справу української революції і фізично знищують українську націю.

В імени голодуючого населення України українське робітництво вимагає як з боку істнуючих міжнародних орґанізацій по боротьбі з голодом, так і з боку московського совітського центра: справедливого поділу всіх продовольчих запасів між голодуючими районами в Росії і на Україні.

Українське робітництво є певне, що соціялістичні орґанізації всіх инших країн зрозуміють сучасне страшне положення українського народу і знайдуть всі необхідні засоби для захисту інтересів вимираючого населення України.

17. травня 1922 р.

Секретаріят Центрального Комітету Української Соц.-Демократичної Робітничої Партії.

Після конференції в Ґенуї.

Дискусія після промови Л. Джорджа.

В дискусії, яка вивязалася в палаті громад після промови Льойда Джорджа, заявив Аскіт, що признає велике значіння підписання ґарантійного договору на чотири місяці, вазначує однак, що вже давнійше заанґажувалися держави в подібний спосіб через пакт Ліґи Народів. Далі підчеркує Аскіт неприсутність в Ґенуї представників Америки і резерву у поведенню Франції. По думці промовця, економічна відбудова Европи залежить від попереднього розвязання справи відшкодовань та взаїмного задовження держав. Дальший промовець Клінс, делеґат робітничої партії, заявляє, що не має за зле Франції, котра домагається цего, що припадає їй силою трактату, який підписала також Анґлія. Клінс критикував трактат, як такий і подав, що не можна було передбачити заключення німецько російського договору. Робітнича партія не признає зовсім відмови плачення довгів, однак домагається, щоби уряд старався дальше порозумітися з Росією. Підчас дальшого перебігу дискусії ствердив льорд Сесіль, що висліди ґенуенської конференції в економічно-фінансовім обсягу не творять дійсного поступу. Конференція не вплинула також на поліпшення французько-анґлійських взаємин. Зірвання порозуміння з Францією було би дійсним пораженням. Саме слово „зірвання" не повинно навіть в тім випадку уживатися. Німецько-російський договір, має велике значіння. У відповіди на це заявив Л. Джордж, що ґенуенська конференція не признала німецько-російського договору і повторив свою заяву, вложену в Ґенуї, що співпраця з Францією являється філяром европейського миру. Однак та співпраця являється немислимою без попертя Франції зі сторони Анґлії так в справі відшкодовання, як в справі забезпечення її границь.

Міністр війни Івенс, заявив, що Анґлія останеться вірною своїм приятелям і не забуде ніколи за спільно пролиту на побоєвищах кров. Рівночасно однак Анґлія готова, розпочати співпрацю з другими народами, щоб поліпшити економічну ситуацію Европи.

Апробування становища німецької делеґації.

Німецький кабінет після вислухання реферату міністра Ратенауа про ґенуенську конференцію і про трактат в Рапалльо, апробував становище німецької делєґації в Ґенуї.

Польща.

Письменник Сєрошевскі і посол Роснер.

„Ґазета варшавска" доносить, що на представленню „Большевиків" Сєрошевского посол Роснер закликав голосно підчас II. акту: „Це неправда, то очевидна брехня, то сором для Сєрошевского!" По скінченім акті представник поліції списав з послом протокол.

Чого Пілсудскі має їхати до Румунії?

Берлінська пресова агенція доносить з Букарешту, що відвідини Пілсудского і Скірмунта в Румунії не будуть справді мати офіціяльного політичного характеру, але будуть певно товчком до заключення оборонного польсько-румунського договору. Військова конвенція між тими державами, поперта Францією, має мати за підставу умову, що в разі нападу Росії на Польщу Румунія виступила би проти Росії, і противно. („Хвіля").

Сцена з польського сойму.

Варшавський сойм є дуже часто сценою пікантних авантур, про які ми нераз доносили. „Ржечпосполіта" з дня 27. мая ч. 141. пише на першій сторінці про найновійший „виступ" тим разом посла Шміґля з партії людовців. „Підчас промови посла Вержбіцкого дійшло до авантури (24 мая), так що маршалок мусів перервати засідання. Славний зі своїх шельмовсько гайдамацьких викликів про 46-тий рік і т. и. посол Шміґель (П. С. Л.) довбаючи в зубах і спльовуючи на боки, переривав від часу до часу бесідникови, втручуючи свої уваги, аж по одній з них котрийсь посол сказав:

— Шміґель розуміється на бараболях.

Посол Шміґель, який попадає в дивне подражнення, коли йде мова про бульбу і який з того приводу напав раз в кульоарах сойму на одного з послів священиків, зірвався з місця, підбіг до посла Скуня й погрожуючи йому кулаками став кричати на все горло:

— Stul pysk, drabie jeden, bo ci mordę rozbiję. По пару того рода визовах посла, маршалок виключив його з засідань. Коли Шміґель не хотів вийти, маршалок зарядив перерву, а по перерві Шміґля вже не впущено на салю. — А власне тому кілька днів — кінчить „Ржечпосполіта" — посол Ратай, товариш п. Шміґля, мотивуючи наглість внеску П. С. Л. в справі пригоди Вітоса в Познані .. нарікав на „zdziczenie" в польськім політичнім життю.

Б. міністер дістав 5 місяців арешту.

Був. польський міністер промислу й торговлі Ольшевскі (теперішний голова реевакуаційної комісії в Москві) дістав 5 місяців вязниці як кару за побиття купця Яновского, яке мало місце перед кількома місяцями. Оборонець Яновского заявив, що клієнт зречеться виконання кари, коли Ольшевскі вложить 5 міліонів на „Газовий інститут".

Совітська Росія.

Пекло в Росії.

Делегат італійських комуністів Люкетті, який возив для голодних в Росії зложені в Італії харчі, зложив по своїм повороті в голодуючої країни звіт перед конгресом італійських комуністів. Звіт його малює такі страшні образи, яких немає і в Дантовім пеклі.

„В Росії голод. Бачиться там лише жовнірів. Бачив я, як червоноармійці видирали дітям жертвувану нами поживу й зїдали на наших очах. Жовнірі всяких літ людського віку, брудні, вушиві, стали тому жовнірами, щоби мати що зїсти і тому лише служать вірно".

„Від часу до часу бачили ми, як по дві три особи ведено на смертну екзекуцію за те тільки, що зле висловилися про большевицькі порядки".

„Я бачив дітей, борючихся з псами за охлап мяса, або иншої поживи. Бачив малі дівчатка, як віддавалися морякам здовж портової вулиці — не за гроші, а за кусни хліба".

Одному чоловікови, який від тижнів нічого майже не їв, дали наїстися. Він зараз же вмер з нестравности. По трупарнях лежить маса трупів, які цілими тижнями ждуть погребання. Належить з того сподіватися вибуху страшних епідемій.

„Одного дня — каже Люкетті — вибрався наш капітан в товаристві членів італійської комуністичної місії на прогулку в глиб краю. Пройшовши 30 кільом., вернули всі, рвучи собі на голові волося. Бачили трупів, як їх спечено на огні й приготовлювано до їди".

„Один Фльорентинець, що від давна живе в Росії, зізнав нам під присягою, що бачив, як матері зїдали власних дітей".

Люкетті закінчив свою промову так: „Моряки корабля „Амількар-Ціпріяні" і ціла місія, яка їхала тим кораблем до Росії, почувається до обовязку сказати: **Як що італійський комунізм мав би наслідувати російський комунізм, то воліли би ми найперше поубивати наших дітей і жінок, а вкінці й собі самим відібрати життя**".

Троцький не вірить в можливість нової інтервенції.

В розмові з американськими журналістами Троцький заперечив істновання військової конвенції поміж Німеччиною і совітами і заявав: „Я не вірю в можливість нової інтервенції. Не думаю, щоби у Варшаві і Букарешті не найшлось необхідне мінімум здорового розуму, щоби спрогивитися авантюристам". (Рпр.)

Тимчасова управа православної церкви.

По донесенням з Москви, патріярха Тихона перевели большевики з Троїцького „подворія" в Донський монастир. Не зважаючи на його домагання, щоби управу церкви передано одному з вищих гієрархів, большевики створили тимчасову управу, в якої склад увійшли: два епископи (Антонін і Леонід), 4 священиків, 1 діякон і 1 світський. Тимчасова управа обняла вже свої функції. Собор має бути скликаний не пізнійше, як в серпні. Управа має перш усього змінити в совітським дусі устав про епархіяльні і приходські організації.

праці так, що на сцені був певний кождого слова і руху. Незвичайно симпатичною була молоденька Соня, теж її мати пані Самуїла та служниця Катря вивязалися зі своїх роль без закиду. Особно згадую про трійку „докторів", які відіграли свої трудні ролі прегарно.

Вже з того першого виступу замарстинівського гуртка видно, що будучність його гарна, що при дальший щирій та охочій праці вибється він на першу дружину львівських передмість. Належить теж сподіватися, що на новій сцені, якої будову видів читальні вже розпочав, вийде наш гурток із тісного круга одноактових жартів на дещо ширше, поважнійше поле.

ТЕЛЄГРАМИ.

Гостина Поанкаре в Англії.

Париж. (ПАТ.) ТК. Поанкаре повідомив учера, що прийняв запрошення до участи в льондонських торжествах в користь відбудови Вердену, що мають відбутися 17. і 18. червня ц. р. Підчас торжества відбудеться великий банкет, в котрому візьмуть участь Черчіль, Асквіт, Бальфур і Льойд Джордж. Тому не виключена виміна думок між Поанкаре і Льойд Джорджем, хоч торжества ці матимуть приватний характер.

Бордо. (ПАТ.) Радіо. Поанкаре виїздить до Льондону 17. червня, щоби разом з марш. Петеном взяти участь в торжестві в честь Вердену.

Льондон. (ПАТ.) „Дейли Експрес" пише, що Поанкаре конферуватиме з Л. Джорджем в справах, які торкаються Франції й Англії.

Франція не обсадить басейну Рури.

Берлін. (ПАТ.) Вольф. „Дейли Мейл" доносить, що англійське правительство одержало звідомлення, згідно з котрими Франція не задумує обсаджувати Рурського басейну.

Італійсько-совітський договір.

Рим. (ПАТ.) ТК. Заключений в Рапальо торговельний італійсько-совітський договір признає повну свободу рухів для Італійців, що ведуть торговлю з Росією, дальше містить клявзулю найбільшого упривілеєння на основі взаїмности, признає пристаневі права для Росії в Трієсті, а для Італії над Чорним морем, дальше признає Італії право опції до нафтових верчень, наскільки їх не признано иншим державам, вкінці признає італійським кольоністам хліборобську область 100.000 гект. в кубанському окрузі.

Англія висадила війська в Китаю.

Париж. (ПАТ.) З Тієнсіну доносять, що англійський кружляк „Зурлес" висадив на сушу англійські війська коло місцевости Чін-Ван Тао і Пей Тай-Као, щоби боронити життя і майна англійських громадян, замешкалих там, перед надужиттями війск ген. Чао-Тсе-Ліна.

Росія готовиться до війни.

Берлін. (ПАТ.) „Дейли Мейл" доносить: Концентрується дуже численні маси російських війск на польській границі, передусім коло Смоленська і Минська. На думку „Д. М.", є це несподіване потвердження ваги, яку має військовий німецько-російський договір, підписаний в Берліні 3. квітня п. р. Згідно з цим договором сконцентрувало совітське правительство на границі 18 дивізій піхоти, 8 дивізій кінноти, а німецький штаб реорганізує російські стратегічні залізниці, що ведуть до границі Польщі. Німеччина опрацьовує плян прислання російській армії зоруження. Французький журналіст Геріо, який тепер є в Росії, доносить, що російська армія мала при кінці квітня півтора міліона крісів, 2000 польових гармат, 500 тяжких гармат, 10.000 машинових крісів та засоби муніції по 500 штук набоїв для кожнього кріса і гармати. Сього часу почалося висилати з Німеччини до Росії літаки.

Боротьби в Ірляндії.

Рим. Радіо. Ірляндські повстанці застрілили біля Тіпрер ген. Геджінса.

Переговори Зєд. Держав з Канадою.

Льондон. (ПАТ.) Радіо. Зєдинені Держави задумують навязати переговори з Канадою, щоби здійснити давний плян використання ріки св. Лаврентія. Американські озера мається получити рікою св. Лаврентія з Атлянтійським океаном так, щоби і найбільші пароходи могли приходити до Чікаґо.

Запрошення на гаґську конференцію.

Гаґа. (ПАТ.) През. ґенуенської конференції Факта в порозумінню з голяндським правительством розіслав до правительств запрошення на гаґську конференцію.

Англійська делегація до Гаґи.

Ротердам. (ПАТ.) ТК. По донесенням тутешніх часописів, англійська делегація на конференцію в Гаґі, прибуде до Гаґи 14. IV. ц. р.

Шевченківські свята.

Ляцке шляхоцьке, Товмаччина.

Дня 2. і 9. квітня п. р. відсвятковано у нас 61. роковини смерти Т. Шевченка вечерницями зі слідуючою програмою: „Заповіт"—Тина, Вступне слово, „Душе моя"—Орлова, міш. хор, „Минають дні"—деклямація, Орхестра, „Дніпро реве" — Січинський, міш. хор, „Розрита могила" — деклямація, „Родимий краю" і „Стоїть гора" — дует, Орхестра, „Видиш, брате мій" і „Червона калина" — міш. хор, „Назар Стодоля"—вистава. Хори виконали свої точки як не можна ліпше. Видно було, що дірігент вложив багато праці, та енергії, щоби вивчити так трудні композиції, як „Заповіт" Тина, або „Дніпро реве" — Січинського. Орхестру вивчив місцевий громадянин Василь Іванилюк. Дві деклямації: „Минають дні" (Сковронська), та „Розрита могила" (Любчик) — виголошено з великим чуттям.

Представлення „Назар Стодоля" відограли аматори зовсім бездоганно. Мимо непогоди — гості були навіть зі Станиславова і з доокoличних сіл.

Концерт оцей, це новина в нашому селі, бо по раз перший його улаштовано і це завдяки тому, що місцевий завідатель парохії о. Саноцький є вмілим дірігентом мішаних хорів. Завязався комітет вечерниць. До комітету вступили також кілька кацапських недобитків. Вже в самого початку були перешкоди зі сторони горстки Поляків місцевих. Вони то тероризували та страшили арештом членів хору. Однак співаки не дались стероризувати. Труднійша була справа зі салею, але й це по тяжких старанях осягнено.

Дописи з краю.

Замарстинів (Львів).

Вистава аматорського Кружка при чит. „Просвіти".

Аматорський кружок при читальні „Просвіти" в Замарстинові дав ононі виставу зложену з трох одноактових жартів. Представлення йшло при заповнений салі, що свідчить про загальне заінтересовання замарстинівських Українців працею гуртка.

Аматорський гурток, зорганізований п. Петром Мурським, вистава вляючи під його проводом на невигідній, малій, на борзі заімпровізований сцені згадані одноактівки, дав доказ, що серед його членів є і велика охота і запал до праці. Загал аматорів вивязався зі своїх роль вовсім добре, хоч більшість членів найшлася ононі щойно в перше в життю на сцені.

Вистава почалася жартом в 1 дії С. Ніколаєва п. з. „Артисти", що випала дещо слабше від других двох, а то мабуть наслідком тремі аматорів. За те „Зразковий муж" пішов краще. Гарною і доброю була роля молоденької жінки професора Катрусі, зовсім поправно була віддана теж і роля самого професора, хоч дещо більше життя і розсіяности булоб не пошкодило. Доброю була теж і покоївка Маруся та візник, котрий своєю появою викликав на салі бурю сміху. Та вже найкраще пішла третя і головна точка вечора, одноактова комедія А. Фредрого п. н. „Які хорі, такі доктори" в прегарним перекладі п. Стадника.

Темпо гри, як на аматорів гідне подиву. На тій послідній штучці слідно було велику і старанну підготовку усего гуртка. Усі ролі без виїмку випали як слід, а вже таки Петро Баран, хорий „на імаґінацію" вибився понад всіх. У того доброділя небіякий талан, хоч ніде правди діти, роля не була вивчена як слід. Дуже доброю свого рода відбиткою Барана, був слуга Івась, який вдохнув у свою ролю багато

МАЛИЙ ФЕЙЛЄТОН.

З дороги життя.

Останні хвилі конференції.

Був вечір.

По ґенуенських бульварах, що опустили неначе торговиця після ярмарку — неслись змішані запахи квітів і спаленої бензини. Десь на Аквавареда гуділи останні спізнені авта делєгацій, що доїзджали до двірця Пріншіпе.

Кругом царила нічим не заколочена тишина.

Недалеко Кампо Санто, під паперовим румовищем палати з карт, вмирала вдарена трагічно опозиційним копитом в хребтовий стрижень, нещаслива дочка Льойда Джорджа міс Конференція. Коло неї крутилася сіро одіта Дійсність, шукаючи чогось між стиртою записаних паперів.

Чи вечір вже,—запитала тихим голосом Конференція.

Еґеж,—відповіла Дійсність — вже пізно і сумно і пусто.

— Значить, поїхали..

— Хто?

— Вони...

— Ах ті... Так поїхали. Останній забрався Скірмунт.

— Полагодили що?

— Випили всі помаранчі з цілої Ґенуї і повипивали вино зі всіх пивниць.

Ну і що?

— Заплатили всі рахунки в готелях...

— Далі? — простогнала нетерпеливо Конференція.

— Далі?... Помучились страшенно і поїхали відпочивати. Трох членів польської делєгації захворіло з переїдження, Раковський дістав з перепиття „делїриюм тременс".

— Ах так... А що з відбудовою Европи?

— Оставили мабуть фірмі „Відбудова" у Львові. Директор...

— Досить! В боці мене коле. А 10-літний мир?

— Зійшов на пси, себто на чотири місяці.

Хора скочила на сінник, схватившись рукою в околиці пупця. На лице вибіг цеглястий румянець. Хвилину віддихала тяжко, як людина, котру дусять, а відтак відкривши очі прошептала:

— А що зі санацією економічних відносин?

— Повезли три вагони паперів і рапортів.

— На підпалку?

— Ні, до Гаги... Гага має бути твоя дитина!

— Не тямлю,... все одно... а дитина Гаги?...

— Не знати, — може Відень а може Трускавець...

— Ох! — а що з безробітними?

— Дійшли до числа 10 міліонів. Ще мало, — мають час.

— Чудово. А Росія?

— Голодує далі. На разі ідять землю і людське мясо. Мають ще в резерві каміння...

І булаб може Дійсність говорила дальше, наколиб не Смерть, що тихо підкравшись, схватила Конференцію за карк і одним ударом індійського штилету, позиченого з кіна Коперник, скоротила її непотрібні муки.

Без слова протесту поволіклась Дійсність далі. На полі остала сама небіжка Конференція, що лежала бліда як українська газета по конфіскаті, з розкиненими на вхрест руками. Десь по небі пролетів метеор і широким півколесом впав в темне, хвилююче, лігурійське море.

Аркадій Півень.

НОВИНКИ.

— **Нова рептилька.** У Львові почав дня 21. мая виходити рептильний часопис п. з. „Хлопська Правда“, який властиво повинен би носити напис: „Хлопська зрада“. Метою того часопису, видаваного за гроші з відомих джерел, є — як видно — з редакційної статті зорганізувати „руське селянство“ та приготовити його до взяття участи в майбутніх соймових виборах. Новий рептильний часопис не виступає покищо проти Українців, пише про господарство, садівництво, а термін ним уживаний „руський“ ясно вказує його ціль. Адміністрація того часопису вислала його тим „порядним“ нашим людям, яким висилано колись „Обнову“ та „Рідний Край“. Через „Хлопську Правду“ йде ставка на селянина, але то шкода кошту і заходу. Ні „Обнова“ ні „Рідний Край“ та й „Хлопська Правда“ не вбє клина між селянством і інтелігенцією. Грядучі події ясно показали нашому селянинови, хто йому „стрик, а хто колом в бік“ та кудою йому йти. „Хлопська Правда“ пише про рака та гумозу на деревах овочевих. Таким раком була би вона для нашого селянства. „Хлопська Правда“ не пускає відразу фарби, вона пише о цім то о тім, цілком так як циган оповідає добродушним селянам на ярмарку байки, а при тім рубає мошонку з грішми. — *М. Л.*

— **„З приводу виступів „Слов-а польск-его“.** В останньому числі „Волі Народа“ поміщує в російській мові д-р Н. Р. Прислопскій, секретар „Русск. Исполн. Комитета“ таку заяву: „Від деякого часу зявляються на сторінках польських газет, а особливо в органі „Слово польске“ статті і замітки, що відносяться до русского руху в Галичині, а які намагаються шляхом фальшивого освітлення політичної лінії поступовання гал.-русской організації дискредитувати її в очах громадської думки. Особливо яскраво виявилося то в статті названої газети (Сл. П. 109) п. н. „Принципіяльні маняци“, в якій говориться про відношення гал.-русскої організації до польської держави діяметрально противне дійсности. Ті явно провокаційні методи польської преси змагають до того, щоби викликати зневіру в ціпких рядах нашого народа і втягнути його в примусову політичну ситуацію, відповідаючу вигодам польської політики.

— **„Русскі“ і повітова рада в Раві руській.** В равськім повіті давна повітова Рада здекомплетована і не може повзяти по закону важних ухвал. Повітовий видїл урядує досі, а в ньому віцемаршалок о. Миколай Осміловський, парох з Лаврикова, член „старусскої“ партії. Другий член того виділу судля Володимир Перфецький, причислявший себе до „русско-народной организациї“ т. є. дудикевичівців, не урядує, будучи тепер на службі в инших сторонах. Щоби узискати правну можливість „легального“ диспоновання справами повіту, постановлено розвязати повітову репрезентацію та поставити на чолі повітової самоуправи урядового комісаря з прибічною радою. Зі староства в Раві руській вислано внесок на розвязання та іменовання комісарем польського уряду п. Керського, бувшого секретаря кабінетної канцелярії у Відні і зятя одного з тутешніх дідичів, а його заступником адвоката д-ра Костя Сиротинського з Угнова, „старорусскої“ політичної марки — очевидно не без згоди інтересованих... Дальше засідає досі в шкільній повітовій раді в Раві руській „старорусскій“ парох Магерова о. Йоан Решетило як делєгат повітового виділу, ведучий також здавна метрики по латині. *І. К.*

— **З хроніки бандитизму.** В селі Сухестів п. Дрогобич, впало в ночі дня 16. ц. м до хати Г. Шом двох озброєних бандитів, які зрабували 112.000 мк, 2.000 кор. і багато біля. — В Тарнобжегу вдерлися онoді злодії до каси місцевої почти, а потім до складу зброї, який ограбили до щенту. Ті самі бандити напали в селі Жабно на одного господаря й зрабували в нього 2 міліони марок.

— **З морального розкладу.** Велику сензацію будить в Станиславові судова розправа проти Яна Зайончковского, 27-літного „молодця“, який має за собою цікаві „подвиги“. Цей панок укінчив 4 клясову народну школу в Глушкові і з такою едукацією пустився на нечуване гохштаплерство і кепенікіяду. Поминувши вже те, що за Австрії вбрався в мундур кадета, був якийсь час народним учителем а підчас перевороту зробив себе повітовим командантом в Вельобраню, він виступав також як римо-кат. священик і в тім характері відправляв в Станиславові, Кнігинині, Гостові, Марківцях, Познані і Лядськім шл. богослужения та навіть виголошував проповіди і хоронив померших! Він вспів недавно одержати посаду військового курата в Пултуску, а вкінці, коли побачив, що дехто вже підозріває його о „блягу“, виробив собі пашпорт, як греко-кат. парох з Ворохти, й хотів втікти до Чехії, та на границі арештували його й попросили зняти реверенду. В слідстві він признався до всего.

— **Товариство наукових викладів ім. Петра Могили у Львові** уряджує слідуючі виклади: в понеділок 29. мая Д-р Ст. Балея: „Значіння асоціяції в життю чоловіка“; у вівторок 30. мая Д-ра Р. Цегельського: „Наукові здобутки фізики на полі оптики“ ч. І.; в середу 31. мая Д-ра Р. Цегельського: Продовження попереднього. Саля „Української Бесіди“. Початок о год. 5. по пол. Вступ вільний.

— **Залізнича катастрофа.** На шляху Вильно-Варшава наїхали на себе коло Гродна два особові поїзди. Розбився вагон, в якому їхав відділ жандармерії. 6 жовнірів потерпіло тяжкі а 11 лекші рани. Двох померло.

— **Втопився в ріці Стрий** 12-літний хлопець незнакого походження. Трупа похоронено на кладовищі в Верчанах к. Стрия.

— **Спір о „мур плачу“ в Єрусалимі.** „Аль Собаа“ доносить, що просьбу єрусалимських Жидів о дозвіл приставлення лавок до „муру плачу“, який від заходу граничить з мечетом Омара, Араби відкинули. Мимо цього Жиди пробували приставити собі лавки, через що прийшло до сутички з вартою Арабів. „Аль Собаа“ радить, щоби ту справу якнайскорше полагодити (в користь Жидів), бо з тої на позір дрібної річи може прийти до поважних заворушень. Ж. Б. К.

— **Угорський звичай.** Кандидат ліберальної партії Андор Сабо, резервовий поручник, назвав на виборчім вічу в Восароснамень міністра юстиції Томчаньго комуністом. Кандидата за те арештовано й відставлено до тюрми; там о год. 7. ранком вліпили йому поліцаї перших 25 „републиканських“ буків, о 9. год. на припоручення судді дали йому в друге ту саму порцію, а на другий день о 7. рано в третє. Потім відставлено його за границі виборчого округа і загрожено буками, як що поверне назад. Це перший случай парляментаризму, що кандидат на посла бере буки... від влади, бо від виборців брав уже не один не лише на Мадярщині... — Другий інцидент, який свідчить про гарячку Мадярів, зайшов на засіданню одної політичної партії в Будапешті. В часі промови повстала словна суперечка між партійними противниками, яка скінчилася стрілянниною. Було 16 осіб тяжко ранених. На успокоєння покликано чету гузарів.

— **Горівна подешевіє.** Міністер скарбу Міхальский вніс до польського сойму проєкт закона про обниження податку від спіритусу, що виносить тепер 2000 чи там 2100 мп. від 1 літра стопроцентового. Цей податок а тим самим і продажна ціна літра спіритусу є висші чим в сусідних державах. В Австрії продажна ціна з оподаткуванням виносить 1023 польських марок, на Угорщині 1429 мп., в Румунії 1102 мп., а в Польщі 2700 мп. Наслідком того, що в сусідних державах спіритус є дешевший, через границю перепачковується велика скількість чужого спіритусу до Польщі, а це зменшує консумцію власного спіритусу і доходи скарбу — з огляду на те міністер скарбу проєктує обниження спіритусового податку до 1500 чи там 1600 мп.

— **Шапка — невидимка винайдена** недавно для аеропляні в Англії. Винайдено спосіб закрашення літака при помочі газів, які роблять літак невидимим. Рівнож шум мотору при тому забарвленню значно глухне. До того, що було здійсниме лише в байці, доходять люде наукою і досвідом.

— **Огірок 700 мп.** коштує тепер на базарі в Кракові. Головка каляфіору коштує також 700 мп.

— **Одна трускавка** 1000 корон коштує у Відни. Одна черешня коштує 33 К.

— **Проти довжників, які побрали в Земельнім Банку Гіпотечнім у Львові в 1919 році (в часі безробіття) вексльові позички,** а досі не полагодили ще тих векслів, змушений Банк вже протестувати і вносити до суду о наказ заплати. Звертається увагу П. Т. довжників, що коли негайно до кількох днів полагодять справу в касі банку (у Львові, ул. Підвалля ч. 7), то можуть ще запобігти тим так непропорціонально дуже великим коштам, які спали би на них. II. 1—3

Памятайте про пресовий фонд „Громадського Вістника“! — Жертви проситься слати до Краєвого Союза Кредитового у Львові (Ринок ч. 10.) на біжучий рахунок „Громадського Вістника“.

При зміні адреси просимо не забувати подати і попередню свою адресу.

ЖЕРТВИ

Рідна Школа.

В місяци марті с. р. надіслали переказами на „Рідну школу“ в мп.: С. Середоха 3000, інж. І. Рубель 100, о. Демкович 300, Т. Луцейкова 500, А. Василюшко 500, В. Михальчишин 300, д-р А. Горбачевський 3000, К. Боронь 400, А. Проскурницький 1000, о. А. Пшепюрський 500, о. І. Чировський 300, о. Ю. Кисілевський 500, А. Собчук 500, д-р В. Мулькевич 500, П. Смолій 250, І. Єзерська 250, о. І. Рогульський зб. 25.000, І. Коцішук 1000, І. Лоней 300, Т. Солодуха 2000, коляда з Заставець, П. Гриньківна 200, о. І. Мотюк зб. 3000, о. І. Сенечко 200, о. Любачевський зб. 2170, о. В Лаврецький 500, гр. кат. урял пар. Куличків 100, Й. Процюк 200, О. Родович 100, о. М. Телеп 500, Й. С. Ярослав 100. — З Америки прислали: Комітет українських злучених Товариств в Ню-Арку 150 долярів з чого 100 долярів після бажання передано Бурсі для українських дітей в Перемишлі, д-р С. Демедчук 94 долярів 50 цент., з чого один доляр передано на українські сироти, „Провидіння“ Стов. Українців Католиків відділ II. 140 в Філядельфії 10 дол. Адмін. „Свободи“ в Джерзи Сити 35 дол. яко решта жертв з приводу смерти бл. п. А. Савки. Вп. Жертводавцям складаємо щиро-сердечну подяку і просимо о ласкаву память на будуче. — *Головна Управа УПТ.*

8. Збірка на дітей українських еміґрантів.

На моє імя (Тарнів, готель „Брістоль“) після мого заклику до українського Епископапу про допомогу дітям еміґрантів з України прислали в мп.: 1) д-р С. Федак 2.000, 2) Товариство „Дністер“ у Львові 10.000, 3) о. Микола Дерлиця в Тростянці 1.000, 4) о. Василь Саноцький в Ляцькім шляхотськім 4.000, 5) о. Олексій Пасецький, прелат у Львові збірка в Рісній руській 1.350, 6) о. Олексій Пясецький збірка в Баторівцях 2.450, 7) о. Михайло Струминський в Сеняві 5.000, 8) о. Іван Мельник в Берегах 3.400, 9) о. Григорій Римарчук у Верби на Волині 2.000, 10) о. Гадзевич в Новому Санчі 2.000, 11) Гр.-кат. Уряд парох. в Заланові 6.000, 12) Гр.-кат. Уряд парох. в Сороці 1.300, 13) о. М. Цегельський в Камінці струміловій 5.500, 14) о. О. Бучинський у Вишнівчику 2.500, 15) о. Андрій Бардахівський збірка в Кривій 1.770, 16) Йогож збірка у Воловци 510, 17) о Стефан Юзич в Кнігиничах 3.042, 18) о. Юліян Фіцалович в Котузові 300, 19) Йогож збірка в церкві 700, 20) Гр.-кат. Уряд парох. в Фалиші 600, 21) Гр.-кат. Уряд парох. в Борках Великих 1.500, 22) Діти школярі в Рахині 1.300, 23) о. Василь Дрелих в Чижикові 2.700, 24) Преосвященний Діонизій, епископ кремянецький збірка по церквах 5.838, 25) о. Григорій Паньчишин в Гологорах 500, 26) о. Йосиф Яворський в Лучинцях 2.000, 27) о. Северин Яминський збірка від громадян с. с. Довге і Моршин 1.800. 28) о. Іляріон Фенчинський в Голосковичах 1000, 29) П. Осип Залеський, професор в Станиславові 1.000, 30) Гр.-кат. Уряд парох. в Яблонові 1000, 31) П. Володимир Левицький, збірка з вистави у Винограді Лісному 2.700, 32) о. Микола Мельничин в Новосельци 3.000, 33) Гр.-кат. Уряд парох. в Девятниках 3.100, 34) Товариство українських вчителів Чаруківськ. гміни на Волині 12.000, 35) Духовенство 2 округи Сарнівського повіту на Волині через п. Синельникова 8.500, 36) Секція Українського Студентського Союзу в Снятині 1000 — разом 104.360 мп. Всього з попередніми на користь дітей надіслано 847.248 мп. і 50 ф. Надіслані гроші спеціяльний Громадський Комітет розділить для потреб дітей всеї української еміґрації. Инші газети прошу ласкаво передрукувати цей звіт. — Травня 18 дня 1922 року Тарнів. — Професор *І. Огієнко.*

Присилайте жертви на будову памятника ІВАНА ФРАНКА до Краєвого Союза Кредитового Львів, Ринок 10., ч. вкл. кн. 40.000.

Видає і за редакцію відповідає Олекса Кузьма. З друкарні Спілки „Діло“.